

Aquestes són les cançons del meu poble

Jaume Arnella grava les cançons aspres i de mala petja que va interpretar al Càntut

Quedem amb **Jaume Arnella** per parlar del disc *Cançons aspres i de mala petja* (autoeditat, 2016), testimoni gravat del recent concert que va oferir amb **Ferran Martí-nez** a la primera edició del Càntut de Cassà de la Selva. Podria ser una roda de premsa, però com que som dues persones, és una línia de premsa, ens diu.

Jaume Arnella cantant les cançons aspres i de mala petja al Càntut. Foto: Arxiu Càntut

Els lectors de Sons de la Mediterrània ja ho saben: **Jaume Arnella** fa les coses com creu que s'han de fer i no com dicten els altres. Així és que quan li van proposar de participar al Càntut, va preparar-se un repertori de cançons garrotxines i, uns dies abans de l'actuació de Cassà, va gravar-les a casa amb un dels seus companys d'aventures, l'acordionista **Ferran Martínez**.

El nom del disc fa referència a la definició de 'garrotxa': una terra aspra i de mala petja. I el repertori, com el concert que va fer al Càntut, combina cançons recollides a les Planes d'Hostoles conjuntament amb **Joan Arnau** -mort el passat 10 de novembre-; altres de recollides al mateix poble per l'Obra del Cançoner Popular el 1922 -i 'retornades' al poble amb uns festivals que s'hi han anat fent els darrers anys-, i altres de recollides per **Arnella** amb el grup **El Sac** a Beget i Sant Privat el 1976. I al final, de manera de propina insospitada, la corrosiva "El parenostre petit", que **Jaume Arnella** ha inclòs pensant en l'escarni que va patir no fa gaire la poeta **Dolors Miquel** i perquè quedi constància que d'irreverències se n'han cantat sempre.

Al disc hi ha uns quants tresors. Per exemple, "Ai noies que en festegeu", peça del cançoner de Beget que **Arnella** ha anat interpretant de diverses maneres i amb diversos acompanyaments, que aquí sona acompanyada al piano per **Ferran Martínez**. "Com que a la sala de Cassà disposaven de piano, vam decidir tocar-la així, i la veritat és que pren un color diferent molt bonic. Aquesta cançó no sé què té que commou. És rústica però excelsa. La lletra, com altres d'aquest treball, ens ha arribat deteriorada: es parla d'una noia que mor no se sap ben bé perquè... tot i que es pot intuir que la pegaven a casa."

També hi ha cançons que guarden la memòria de les salvatjades a les guerres carlines, com "Absoltes dels carlins" i "Se n'ha aixecat un bàndol". "Aquesta darrera és la cançó més trista que conec -confessa el músic-, les dues darreres estrofes són commovedores". L'estrofa final diu:

**De guerra com aquesta
no l'havíem vista mai,
fills amb pares es maten
i germans amb germans.**

Després de tanta gravetat, "El fadrí sastre" i "Les comares" són per fer conya i fer cantar la gent. I "Les votacions", un retrat àcid de les trames de la política, sembla escrita avui:

**Vuit dies abans ja corren
els autos per 'quí i per 'llà,
homes vestits amb levita
que en saben de conquistar.**

"A la rambla de Girona" i "La noia Rafela", recollides per **Arnella** i **Joan Arnau** d'en **Ciset Barraquer**, són cançons dures, perquè retraten l'exclusió femenina que la societat ha practicat. I el dia de Sant Jaume, suministrada pel mateix informant de les Planes d'Hostoles, fa festa, "amb una tornada d'aquelles que fan pujar l'ambient com el llevat", ens diu **Jaume Arnella**.

Ferran Martínez i Jaume Arnella. Foto: Arxiu Càntut

Escolteu-lo amb atenció, perquè aquest és un disc tan casolà i intens com aquell que **Arnella** va dedicar a l'Estellés cansat i crepuscular, o aquell altre en què va cantar la memòria de la lleva del biberó a través dels poemes del badaloní Josep Gual. D'aquells poemes, ens confessa, en va llegir un de tan bèstia que no va saber com musicar-lo, tot i que hi va esmerçar dos dies sencers de feina.

I s'acaba la línia de premsa amb dues conclusions finals. La primera fa referència al nostre passat: "Aquest disc són les cançons del meu poble, i quan dic del meu poble em refereixo als nostres avis, als teus i als meus. Som un poble de rebuda, sí, però també d'exclusió, i la prova són moltes d'aquestes cançons que ens parlen de fets i comportaments molt desagradables. Tots tenim un cantó fosc, i encara que ens sembli que és plom a les ales, no el podem amagar, l'hem de conèixer per poder créixer". És a dir, que no tot són flors i violes; també hi ha històries aspres i de mala petja.

A la segona conclusió també n'hi ha per sucari-hi pa: "Aquestes cançons les hem gravat tal com les sentim, potser de manera ràpida i imperfecta, però tal com sentim que les hem de fer, de la manera que ens commou. Només si ho fem així podem arribar a commoure els altres".